

Podręcznik szkolenia w miejscu pracy

MODUŁ II

Artistic Licence

Using Performing Arts for Building Key Competences

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Wsparcie Komisji Europejskiej dla opracowania niniejszej publikacji nie stanowi poparcia dla jej treści, które odzwierciedlają jedynie poglądy autorów, a Komisja nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie zawartych w niej informacji.

MODUŁ 2

Korzystanie z zasobów edukacyjnych opartych na zapytaniach ofertowych i wbudowanych do budowania podstawowych umiejętności

CELE OGÓLNE

Ogólnym celem tego modułu jest zapewnienie szerokiego przeglądu koncepcji, teorii, procesów i metodologii kształcenia i uczenia się dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem osób dorosłych o niskich kwalifikacjach i marginalizowanych. Ma on również na celu przyczynienie się do zrozumienia potencjału metodologii artystycznych w nauczaniu podstawowych umiejętności.

OGÓLNE CELE DYDAKTYCZNE

Po ukończeniu modułu uczestnicy będą mogli:

1. Znać ogólne podstawy teorii uczenia się w kształceniu dorosłych;
2. Zrozumienie zasad uczenia się w dorosłym życiu oraz czynników, które przyczyniają się do motywacji i zaangażowania uczącego się;
3. Zrozumienie koncepcji, charakterystyki i wdrażania wbudowanych środowisk edukacyjnych w edukacji dorosłych;
4. Zrozumienie koncepcji, charakterystyki i wdrażania środowisk nauczania opartego na zapytaniach ofertowych w kształceniu dorosłych.

MODUŁ II				CZĘŚĆ I F2F Szkolenie	
Sesja 1	Otwarcie sesji szkoleniowej	Czas	45 minut	Grupa docelowa	Dorośli edukatorzy i trenerzy; Migranci wspierają pracowników.
Cele	<ul style="list-style-type: none"> o Przedstawienie trenera, efektów uczenia się i programu szkolenia o Aby zaprezentować stażystom 				

Działalność	Czas	Treść
Przedstawienie trenera i stażystów	25'	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aby się poznać (trener i praktykanci) <p>Instrukcje:</p> <p>Web dynamic jest ćwiczeniem szeroko stosowanym do osobistej prezentacji grup, zarówno w klasie, jak i podczas szkolenia, w celu promowania relacji międzyludzkich w grupach, które się nie znają.</p> <p>Potrzebne materiały: Rolka wełny</p> <p>Moderator będzie musiał wybrać miejsce, w którym wszyscy członkowie grupy będą mogli ustawić się w dużym kręgu. Aby rozpocząć dynamikę, moderator musi wziąć końcówkę ciągu i przywiązać ją do palca wskazującego.</p> <p>Następnie moderator zwraca się do reszty grupy i robi osobistą prezentację (np. mówi swoje imię, jakie jest twoje pochodzenie, z czym pracujesz, jakieś informacje, które uważasz za ważne w swoim życiu osobistym, jak hobby lub cokolwiek innego, czym masz ochotę się podzielić z tymi ludźmi).</p> <p>Kiedy skończysz swoją prezentację, rzuć rolkę sznurka na kogoś innego w grupie i zachęcaj go, aby również zawiązał sznurek na palcu wskazującym i zrobił osobistą prezentację, tak jak zrobiłeś to ty. Zostaw jednak możliwość podzielenia się informacjami, które uważasz za ważne.</p> <p>A kiedy ten człowiek skończy się przedstawiać, poproś go, aby rzucił rolkę sznurka na innego. Następni powinni zrobić to samo, zawiązać sznurek na palcu i przedstawić się.</p> <p>Kiedy wszyscy skończą swoje prezentacje, sznur utworzy dużą sieć w środku koła utworzonego przez członków grupy. Poproś więc wszystkich o spojrzenie i zaobserwowanie płątaniny powstałych połączeń.</p>

Prezentacja celów i programu nauczania	10'	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawienie trenera, celów nauczania i planu zajęć <p>Instrukcje:</p> <p>Po zakończeniu dynamiki grupy, trener powinien wprowadzić porządek obrad i odpowiedzieć na ewentualne pytania na jego temat.</p>
Przerwa	10'	<p>Instrukcje:</p> <p>Trener zapowiada 10-minutową przerwę.</p>

MODUŁ II				CZĘŚĆ I	
Sesja 2				F2F Szkolenie	
Teorie uczenia się w kształceniu dorosłych	Czas	145 min.	Grupa docelowa	Dorośli edukatorzy i trenerzy; Migranci wspierają pracowników.	
Cele	<ul style="list-style-type: none"> ○ Aby przedstawić główne teorie edukacji dorosłych 				

Działalność	Czas	Treść
Wprowadzenie do teorii edukacji dorosłych	20'	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Przedstawienie koncepcji i charakterystyki modelu andragogicznego ○ Wyjaśnienie różnic między tradycyjną pedagogiką a andragogiką <p>Instrukcja:</p> <p>Trener rozpoczyna sesję od przesłuchania uczestników na temat definicji kształcenia dorosłych. Uczestnicy są zobowiązani do napisania na kartce papieru lub post-it, słowa i/lub krótkiego zdania, które - ich zdaniem - odzwierciedla to pojęcie. Następnie trener może poprosić, aby każdy z uczestników przedstawił swoje odpowiedzi grupie.</p> <p>Po burzy mózgów na temat różnych idei dotyczących edukacji dorosłych, trener powtarza, że edukacja dorosłych jest praktyką, w której dorośli angażują się w systematyczne i trwałe działania w zakresie samokształcenia w celu zdobycia nowych form wiedzy, umiejętności, postaw i wartości (Sharan & Brockett, 2007).</p>

		<p>Ogólnie rzecz biorąc¹, terminu tego używa się do określenia wszystkich działań edukacyjnych przeznaczonych specjalnie dla dorosłych, w oparciu o założenie, że dorośli mogą i chcą się uczyć, są skłonni wziąć na siebie odpowiedzialność za swoją naukę, a sama nauka musi zaspokajać ich potrzeby.</p> <p>Istnieje kilka dominujących teorii, które wyjaśniają - z różnych perspektyw - w jaki sposób dorośli uczą się. Należą do nich andragogia, neuronauka, uczenie się przez doświadczenie, uczenie się na własną rękę, uczenie się transformacyjne i inne. Wszystkie te teorie mają jeden cel: pomagają trenerom zapewnić skuteczne doświadczenia edukacyjne dla dorosłych uczących się.</p> <p>Następnie trener przedstawia koncepcję andragogii za pomocą następującego filmu: https://www.youtube.com/watch?v=J11ZSFNFwFk . Możesz również skorzystać z filmu z Modułu II, który jest dostępny na materiałach do samodzielnego uczenia się, który również definiuje andragogię.</p> <p>Wskazówka: Filmy w tym podręczniku są w języku angielskim. Jednak zawsze możesz włączyć napisy i skonfigurować w Ustawieniach automatyczne tłumaczenie na język, który Ci odpowiada.</p> <p>Ostatnim zadaniem jest poproszenie uczestników o odkrycie różnic pomiędzy tradycyjną pedagogiką a modelem andragogicznym. Możesz tutaj wydrukować tabelę związaną z takimi modelami, wyciąć różne odpowiedzi i poprosić grupę o połączenie każdego zdania z właściwym modelem, lub zbudować ćwiczenie online za pomocą kahoot² lub classtools.net³.</p>
<p>Humanistyczna teoria kształcenia dorosłych</p>	<p>20'</p>	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Przedstawienie koncepcji i charakterystyki humanistycznej teorii kształcenia dorosłych; ○ Zrozumienie roli wychowawcy w humanistycznej teorii kształcenia dorosłych. <p>Instrukcje:</p> <p>Trener rozpoczyna sesję od przesłuchania uczestników w celu przeprowadzenia burzy mózgow na temat pierwszych pomysłów dotyczących koncepcji humanizmu. Następnie trener przedstawia definicję i charakterystykę humanistycznej teorii uczenia się dorosłych, która jest dostępna w materiałach do samodzielnego uczenia się w Module II.</p> <p>Po stwierdzeniu przez trenera, że w humanistycznej teorii uczenia się dorosłych istnieje naturalna tendencja do uczenia się i takie uczenie się rozkwitnie, jeśli</p>

¹ Sharan, M. & Brockett, R. (2007). *The Profession and Practice of Adult Education: Wprowadzenie*. San Francisco: Jossey-Bass

² <https://kahoot.com/>

³ <http://www.classtools.net/>

		<p>zostaną zapewnione pożywne środowiska (Cross, 1981), nadszedł⁴czas, aby zbadać rolę edukatora w takiej teorii: Trenerzy muszą napisać słowa i/lub zwroty, które reprezentują to, jaka powinna być relacja między trenerem a uczniem. Według literatury, taka relacja powinna opierać się na autentyczności, przejrzystości, akceptacji siebie nawzajem takimi, jakimi są, uznaniu ich wartości i potencjału oraz wrażliwości/empatii wobec siebie (Bélanger, 2011).⁵</p> <p>Wskazówki: Możesz poprosić uczestników o burzę mózgow na kartce papieru lub, jeśli są dostępne laptopy i smartfony, możesz uzyskać dostęp do https://www.mentimeter.com/ i stworzyć bazę danych ich opinii i odpowiedzi.</p> <p>Aby zakończyć burzę mózgow, trener wspomina, że według Rogersa (1969)⁶ edukator prowadzi ucznia (uczniów): (i) ustalenie początkowego środowiska klasy; (ii) pomoc w wyjaśnieniu celów poszczególnych osób i/lub grupy w klasie; (iii) dążenie do zorganizowania i łatwego udostępnienia jak najszerszego zakresu zasobów edukacyjnych; (iv) stanie się uczestnikiem uczącym się i członkiem grupy (po ustaleniu klimatu w klasie); (v) podjęcie inicjatywy dzielenia się uczuciami i myślami; (vi) dążenie do rozpoznania i zaakceptowania własnych ograniczeń.</p>
<p>Nauka doświadczenia</p>	<p>50'</p>	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawienie koncepcji i charakterystyki uczenia się przez doświadczenie • Przedstawienie czterech faz Eksperymentalnego Cyklu Nauczania (ELC) • Wyjaśnienie wytycznych dla trenerów w zakresie wspierania uczenia się przez doświadczenie w różnych fazach ELC. <p>Instrukcje:</p> <p>Trener rozpoczyna sesję od przesłuchania uczestników w celu przeprowadzenia burzy mózgow na temat pierwszych pomysłów na koncepcję uczenia się przez doświadczenie. Następnie trener przedstawia definicję i charakterystykę uczenia się przez doświadczenie, która jest dostępna tutaj: https://www.youtube.com/watch?v=CJN9QKukfPc, a także na wideo modułu II materiałów do samodzielnego uczenia się.</p> <p>Aby zrozumieć, jak uczą się dorośli, amerykański teoretyk edukacji David Kolb (1984) zaprojektował cykliczny model, który wyjaśnia proces uczenia się przez doświadczenie, zwany "Experiential Learning Cycle". Wyjaśnienie ELC można znaleźć w następujących filmach:</p> <p>(1) https://www.youtube.com/watch?v=_PWtLC7u6jg</p> <p>(2) https://www.youtube.com/watch?v=BJIac3ZBz24</p>

⁴ Krzyż, P. K. (1981). *Dorośli jako uczniowie*. San Francisco: Jossey-Bass

⁵ Bélanger, P. (2011). *Theories in Adult Learning and Education*. Leverkusen: Barbara Budrich Publishers

⁶ Rogers. C. (1969). *Wolność uczenia się*. Ohio: Charles E. Merrill

		<p>Wyjaśnienia dotyczące ELC można również znaleźć na filmie modułu II z materiałami do samodzielnej nauki.</p> <p>Następnie trener może wyjaśnić nauczycielom i wychowawcom, w jaki sposób wspierać uczenie się przez doświadczenie na różnych etapach. Szczegółowe wyjaśnienie można znaleźć tutaj.</p> <p>Trener finalizuje wyjaśnienie stwierdzając, że uczenie się przez doświadczenie służy wielu różnym typom uczniów. Zarówno dorośli, jak i dzieci, mają różne sposoby uczenia się. Niektóre osoby włączają do procesu uczenia się wartości osobiste i lubią znać zasady stojące za tym, czego się uczą. Inne osoby włączają do nauki swoje własne doświadczenia i są bardziej zainteresowane przesłankami stojącymi za danym pomysłem. Niektórzy ludzie szybko łączą teorię z praktyką i lubią rozwiązywać problemy. Inni pytają "Co jeśli?" i lubią łączyć koncepcje z konkretnymi zastosowaniami.</p> <p>Na koniec trener może zdecydować się na realizację jednego z poniższych działań opartych na uczeniu się przez doświadczenie (lub nawet obu, jeśli jest na to wystarczająco dużo czasu): "Gra Possum Picnic" i/lub "Jedno słowo na raz".</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instrukcje dotyczące Gry Piknikowej Possum można znaleźć klikając tutaj • Instrukcje gry "Jedno słowo na raz" można znaleźć klikając tutaj
<p>Nauczanie przekształcające</p>	<p>20'</p>	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawić koncepcję i charakterystykę uczenia się przekształcającego • Zrozumienie, jak wspierać transformacyjne uczenie się z dorosłymi uczniami <p>Instrukcje:</p> <p>Po pierwsze, trener zaczyna 7od wyjaśnienia, że koncepcja uczenia się przekształcającego jest podobna do uczenia się przez doświadczenie, ponieważ "uczenie się jest zazwyczaj wywoływane przez doświadczenie lub serię doświadczeń" (Boucoulalas & Lawrence, 2010) . Definicję i cechy charakterystyczne uczenia się przez przeżycia można również zaprezentować za pomocą następującego filmu: https://www.youtube.com/watch?v=liU1zsi3X8w lub za pomocą filmu z Modułem II materiałów do samodzielnej nauki.</p> <p>Następnie trener pyta klasę o słowa kluczowe, które wzięli z definicji uczenia się przekształcającego. Następnie trener zadaje kolejne pytanie: "Jak my, jako trenerzy, możemy promować transformacyjne uczenie się z dorosłymi? "Jeśli w klasie znajdują się smartfony lub komputery, trener może poprosić uczestników o dostęp</p>

⁷ Boucoulalas, M. & Lawrence, R. L. (2010). Kształcenie dorosłych. In Kasworm, C. E.; Rose, A. D. & Ross-Gordon, J. M. (Eds.) *Handbook of Adult and Continuing Education*. Thousand Oaks: SAGE Publikacje

		<p>do strony https://www.mentimeter.com/, <u>aby</u> uczestnicy mogli zapisać swoje pomysły.</p> <p>Po burzy mózgów z klasą, trener odnosi się do głównych kluczowych zagadnień, które sprzyjają transformacyjnemu uczeniu się z dorosłymi: (Malamed, n.d.)⁸:</p> <p>-Relacje: <u>Budowanie relacji</u> wymaga klimatu uczenia się, który jest otwarty na różne perspektywy i opinie;</p> <p>-Krytyczna <u>refleksja</u>: Jednym z głównych celów transformacyjnego uczenia się jest kwestionowanie założeń, na których opierają się dorośli uczniowie, aby zrozumieć świat;</p> <p>-<u>Doświadczenie pośrednie i aktywne</u>: Najpotężniejszym narzędziem promowania transformacyjnego uczenia się jest oferowanie bezpośrednich i praktycznych doświadczeń, które są istotne dla dorosłych uczniów.</p> <p>-<u>Gotowość do doświadczenia transformacyjnego</u>: Kształcenie przekształcające musi zachęcać dorosłych uczniów do stania się świadomymi siebie i pewnymi siebie.</p>
<p>Podsumowanie i wnioski</p>	<p>10'</p>	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Podsumowanie kluczy z sekcji 2 modułu ○ Dyskusja i pomysły i koncepcje z klasą <p>Instrukcje:</p> <p>Trener zaczyna pytać klasę o to, czego się nauczyli, aby sprzyjać dyskusji i zrozumieć, czy nie ma źle rozumianych terminów lub pojęć. Możesz również skorzystać z witryny https://www.mentimeter.com/, aby umożliwić trenerom napisanie kluczowych wskazówek, których nauczyli się w tej sekcji, w celu wizualnego przedstawienia swoich pomysłów.</p> <p>Następnie trener przedstawia końcowe wnioski. Ważne jest, aby podsumować następujące pomysły:</p> <p>W andragogii (Pappas, 2013)⁹:</p> <p>(i) dorośli muszą być zaangażowani w proces uczenia się; (ii) doświadczenie jest podstawą kształcenia dorosłych; dorośli są bardziej zainteresowani przedmiotami, które mogą mieć znaczący wpływ na ich życie; kształcenie dorosłych jest ukierunkowane na problemy, a nie na treści.</p> <p>(ii)</p> <p>Kluczowe koncepcje doświadczalnego uczenia się Kolba to (Bélanger, 2011)¹⁰:</p>

⁸ Malamed, C. (n.d.). *Uczenie się Transformatywne: Inna perspektywa uczenia się dorosłych*. Strona internetowa. Odebrane z: http://thelearningcoach.com/elearning_design/isd/tranformative-learning-another-perspective-on-adult-learning/.

⁹ Pappas, C. (2013). *The Adult Learning Theory - Andragogy - of Malcolm Knowles*. Strona internetowa. Odebrane z: <https://elearningindustry.com/the-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-knowles>.

¹⁰ Bélanger, P. (2011). *Theories in Adult Learning and Education*. Leverkusen: Barbara Budrich Publishers

		(a) Skupiony na osobie uczącej się, (b) kluczowa rola doświadczenia w procesie uczenia się życia; (c) uczenie się jest (początkowo) procesem indukcyjnym; (d) doświadczenie zamienia się w uczenie się poprzez refleksję
Przerwa	10'	Instrukcje: Trener zapowiada 10-minutową przerwę.

MODUŁ II				CZĘŚĆ I F2F Szkolenie	
Sesja 3	Nauka w dorosłym życiu: jak to działa?	Czas	130min	Grupa docelowa	Dorośli edukatorzy i trenerzy; Migranci wspierają pracowników.
Cela					
Wprowadzenie głównych cech i różnic w uczeniu się w dorosłości					
Działalność	Czas	Treść			
Charakterystyka dorosłych jako uczących się	30'	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nauka <ul style="list-style-type: none"> Wprowadzenie głównych cech nauki w wieku dorosłym Wprowadzenie strategii angażowania nisko wykwalifikowanych dorosłych w uczenie się przez całe życie <p>Instrukcje:</p> <p>Po pierwsze, trener prezentuje dwa filmy wideo z zakresu neurobiologii uczenia się dorosłych, które są dostępne tutaj:</p> <p>(1) https://www.youtube.com/watch?v=oT21g2r43ws</p> <p>(2) https://www.youtube.com/watch?v=tJsH8ly0uhg</p> <p>Następnie trener może stymulować dyskusję i burzę mózgow, pytając klasę o to, co uważa za największe różnice między nauką w dzieciństwie i dorosłości. Można również skorzystać z witryny https://www.mentimeter.com/, aby umożliwić trenerom napisanie kluczowych wskazówek, których nauczyli się w tej sekcji, w celu wizualnej prezentacji swoich pomysłów.</p> <p>Po dyskusji trener zwraca uwagę na główne cechy charakterystyczne uczenia się w dorosłym życiu:</p> <p>a) <u>Nauka w dorosłym życiu jest prosta i jednocześnie złożona:</u> Według Windisch (2015) uczenie¹¹ się dorosłych jest proste w tym sensie, że dorośli mogą uczyć</p>			

¹¹ Windisch, H. C. (2015). Adults with Low Literacy and Numeracy Skills: A Literature Review on Policy Interventions. *Dokument roboczy OECD dotyczący edukacji*, 123, s. 1-125.

się z różnych doświadczeń i środowisk (np. rodziny, szkoły, pracy i społeczności lokalnej), ale jest również złożone, ponieważ nikt nie uczy się w ten sam sposób. Każda osoba ma inny rytm uczenia się i cechy szczególne, które stają się jeszcze bardziej widoczne po osiągnięciu dorosłości.

b) Kształcenie dorosłych jest kontinuum, od kształcenia skierowanego do nauczyciela do kształcenia skierowanego do ucznia: Dorośli uczący się są bardzo zróżnicowani pod względem motywacji i autonomii w uczeniu się. Dorośli są jednak często praktyczni w podejściu do nauki i wolą uczyć się tego, co jest dla nich ważne (Illeris, 2011)¹² i co może mieć rzeczywiste zastosowanie. Dlatego właśnie osoby dorosłe często chcą mieć doświadczenie w uczeniu się, które może pomóc poprawić ich sytuację życiową.

Następnie trener może wprowadzić ciekawą dynamikę grupową, aby pokazać klasie, jak łatwo jest dorosłym rozwijać i nadal stosować nieświadome nawyki, a także, że stare sposoby postępowania mogą przeszkadzać w przyswajaniu nowych zachowań i uczeniu się. Proces działania został opisany poniżej:

Ćwiczenie 3: "Ale zawsze robiłem to w ten sposób..." (Scannell & Newstrom, 1994)¹³

Procedura:

Poproś jednego lub więcej uczestników (np. wszystkie osoby noszące płaszcz, kurtkę sportową lub nawet sweter kardiganowy), aby stanęli i zdjęli płaszcz.

Poproś ich, aby założyli płaszcze, zwracając uwagę na to, która ręka weszła pierwsza.

Poproś ich o ponowne zdjęcie płaszczy i załóż je tym razem, zakładając najpierw drugą rękę.

Dyskusja/ pytania:

-Jak to było zarezerwować normalny wzór noszenia kurtki? Jak to wyglądało dla obserwatorów, którzy patrzyli?

-Co powstrzymuje nas od przyjęcia nowych sposobów działania? Jak możemy dokonać zmian bez ingerowania w nie starymi nawykami?

¹² Illeris, K. (2011). Characteristics of Adult Learning. W: Rubertson, K. (red). *Adult Learning and Education (Uczenie się i kształcenie dorosłych)*. Oxford: Elsevier .

¹³ Scannell, E. E. & Newstrom, J. W. (1994). *Jeszcze więcej gier, w które grają trenerzy: ćwiczenia do nauki przez doświadczenie*. Nowy Jork: McGraw-Hill

		<p>-Jak możemy otworzyć się na zmiany w programie i zaakceptować fakt, że mogą istnieć równie afektywne (lub lepsze) sposoby realizacji naszych zadań, jak te, których używaliśmy wcześniej?</p>
<p>Motywacja</p>	<p>35'</p>	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Zrozumienie pojęcia motywacji ○ Zrozumienie motywacji, które skłaniają dorosłych do ponownego zaangażowania się w naukę <p>Instrukcje:</p> <p>Po pierwsze, trener przedstawia dwa filmy o motywacji i jej różnych rodzajach (np. zewnętrzną i wewnętrzną), które są dostępne tutaj:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) https://www.youtube.com/watch?v=pZT-FZqfxZA (2) https://www.youtube.com/watch?v=kUNE4RtZnbk (3) https://www.youtube.com/watch?v=dyr7wg9s7gM <p>Po nagraniach wideo, trener może wspomnieć, że według norweskiego badania przeprowadzonego w latach 2003-2006, osoby o niskich kwalifikacjach są bardziej zmotywowane do angażowania się w działania związane z uczeniem się przez osoby z zewnątrz niż przez osoby z zewnątrz (Dæhlen & Ure, 2009). Motywy zewnętrzne są związane z rozwojem kariery zawodowej, obawą przed bezrobociem lub presją z zewnątrz. "Extrinsic demotivators" obejmują "brak nagrody za naukę, brak wsparcia i zachęty do nauki lub brak możliwości na rynku pracy" (Merrifield, 2012 cytowane przez Windisch, 2015, s. 38).¹⁴</p> <p>Następnie, trener może sprzyjać dyskusji w klasie: można poprosić uczniów o co uważają za motywację nisko wykwalifikowanych dorosłych do ponownego zaangażowania się w naukę. Trener może również zapytać klasę, jakie są główne bariery, które napotykają podczas angażowania dorosłych uczniów w naukę. Możesz sprzyjać otwartej dyskusji lub skorzystać z witryny https://www.mentimeter.com/, aby umożliwić im napisanie kluczowych wskazówek, których nauczyli się w tej sekcji, w celu wizualnego przedstawienia swoich pomysłów.</p> <p>Następnie trener przedstawia wskazówki, które mają pomóc trenerom w pracy nad motywacją ich dorosłych uczniów:</p> <p>(i) Ważne jest, aby trener był dobrym komunikatorem. Jeżeli nie ma spójności między wyrażeniem werbalnym i niewerbalnym, mowa będzie brzmiała niejasno;</p>

¹⁴ Windisch, H. C. (2015). Adults with Low Literacy and Numeracy Skills: A Literature Review on Policy Interventions. Dokument roboczy OECD dotyczący edukacji, 123, s. 1-125.

	<p>(ii) trenerzy muszą określić główne powody, które skłoniły dorosłego uczącego się do udziału w szkoleniu i zrozumieć jego oczekiwania; (ii) trenerzy powinni odwoływać się do udziału uczącego się i angażować go w swoją własną naukę. Nauczyciele muszą wykazać zainteresowanie wiedzą, co osoby uczące się myślą na dany temat; (iii) konieczne jest, aby prowadzący dostosował język do swoich uczniów. Jeżeli poziom wykształcenia uczniów jest niski, język powinien być prosty i należy unikać technicznych zwrotów. Kluczowe terminy muszą być wyjaśnione w przystępnym języku; (iv) ważne jest, aby trener poprosił o informację zwrotną. Motywacją dla dorosłych uczących się jest świadomość, że ich opinia jest ceniona; (v) ważne jest, by ułatwić im zgłębianie wiedzy. Dorośli zazwyczaj "lubią korzystać z okazji do budowania wiedzy w sposób, który jest dla nich istotny".</p>
<p>Barier w nauce</p>	<p>15'</p> <p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Zrozumienie postrzeganych barier w kształceniu dorosłych ○ Przedstawić zalecenia dotyczące wspierania motywacji dorosłych w uczeniu się <p>Instrukcje:</p> <p>Trener zaczyna pytać klasę, jakie bariery, według niego, napotykają dorośli, gdy próbują ponownie zaangażować się w naukę. Można również skorzystać z witryny https://www.mentimeter.com/, aby umożliwić trenerom napisanie kluczowych wskazówek, których nauczyli się podczas tej części, w celu wizualnego przedstawienia swoich pomysłów.</p> <p>Następnie trener wyjaśnia, że według Smitha (1998, 2010¹⁵) głównymi postrzeganymi barierami, na jakie napotykają osoby dorosłe, angażując się w edukację, są:</p> <p><u>Bariery sytuacyjne:</u> Bariery społeczno-ekonomiczne, brak czasu, brak transportu</p> <p><u>Bariery instytucjonalne:</u> Niewygodne harmonogramy, brak odpowiednich programów, nacisk na naukę w pełnym wymiarze godzin w wielu instytucjach</p> <p><u>Bariery dyspozycyjne:</u> Brak pewności siebie, Zmęczenie otoczeniem klasowym, uczucie "za stare" do nauki</p> <p>Więc, trener powinien wtedy zapytać klasę: "co możemy zrobić, aby wzmocnić motywację dorosłych w uczeniu się przez całe życie?" i rozpocząć burzę mózgów, pisząc je na post-itach lub na stronie https://www.mentimeter.com/. Podsumowując, trener powinien powiedzieć, że według OECD (2014) wzmocnienie motywacji dorosłych w kształceniu ustawicznym musi obejmować takie aspekty:</p>

¹⁵ Smith, M. K. (1998, 2010). Udział w projektach i programach edukacyjnych. Strona internetowa. Odebrane z: <http://infed.org/mobi/participation-in-learning-projects-and-programmes/>

		<p>(i) Informacje i wskazówki: Osoby mniej wykwalifikowane często są mniej świadome możliwości kształcenia i szkolenia. Potrzebne jest połączenie łatwych do znalezienia informacji online i spersonalizowanego poradnictwa, aby pomóc dorosłym zdefiniować ich własne potrzeby szkoleniowe i określić odpowiednie programy; (ii) rozpoznać wcześniejszą naukę: Jasne poświadczanie efektów uczenia się i uznawanie uczenia się pozaformalnego to także zachęty do uczenia się przez całe życie; (iii) elastyczność programów edukacyjnych: Konieczne jest zapewnienie, aby programy kształcenia dorosłych były odpowiednie dla uczniów i elastyczne pod względem treści. Edukacja na odległość i otwarte zasoby edukacyjne znacznie poprawiły zdolność uczniów do przystosowania edukacji do własnego życia.</p>								
<p>Jak zaangażować nisko wykwalifikowanych dorosłych w naukę</p>	<p>30'</p>	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Zastanowienie się nad znaczeniem ponownego zaangażowania nisko wykwalifikowanych dorosłych w proces uczenia się przez całe życie ○ Pokazanie, że wcześniejsze uczenie się ma silny, a czasem negatywny wpływ na ich zdolność i chęć do angażowania się w nową naukę. <p>Instrukcje:</p> <p>Po pierwsze, trener przedstawia film o upodmiotowieniu ucznia, który jest dostępny tutaj: https://www.youtube.com/watch?v=BYBJQ5rIFjA.</p> <p>Następnie trener może wdrożyć interesującą dynamikę grupową, w celu zbadania sposoby ułatwienia procesu "unlearningu". Proces działania został opisany poniżej:</p> <p style="text-align: center;">Działanie 4: Nowe kierunki w nauce" (Newstrom, 1983)¹⁶</p> <p>Procedura: Zaprezentuj grupie materiały informacyjne lub wizualny wyświetlacz pokazujący nowe kierunki, które chciałbyś, aby się uczyły. Daj im kilka minut na wchłonięcie połączenia między "starym" i "nowym" sposobem. Kiedy wszyscy będą gotowi, niech odłożą swoje datki i wstaną, zwróceni do przodu pokoju. Przetestujcie ich na swoich "nowych kierunkach", wołając stare kierunki.</p> <p>Pytania do dyskusji: Co możesz zrobić, aby pomóc swoim stażystom pozbyć się starego, co lepiej przygotowuje ich do nauki nowego?</p> <p>Materiały: Informator lub obrazek przedstawiający stare i nowe kierunki:</p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="padding-right: 20px;">Stare kierunki</td> <td>Nowe kierunki</td> </tr> <tr> <td style="padding-right: 20px;">W górę</td> <td>Prawo</td> </tr> <tr> <td style="padding-right: 20px;">W dół</td> <td>Z tyłu</td> </tr> <tr> <td style="padding-right: 20px;">W lewo</td> <td>W dół</td> </tr> </table>	Stare kierunki	Nowe kierunki	W górę	Prawo	W dół	Z tyłu	W lewo	W dół
Stare kierunki	Nowe kierunki									
W górę	Prawo									
W dół	Z tyłu									
W lewo	W dół									

¹⁶ Newstrom, J. W. (1983). The Management of Unlearning: Eksplodowanie fałszu "Clean Slate" Fallacy. *Training and Development Journal*, 27(8) str. 36-39.

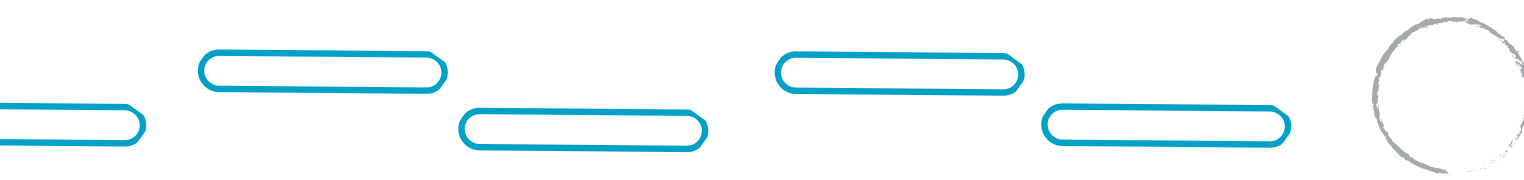
		<p>Prawo Front Front W górę Z tyłu W lewo</p>
Podsumowanie i wnioski	10'	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ W celu podsumowania kluczy z sekcji 3 modułu ○ Aby omówić z klasą pomysły i koncepcje <p>Instrukcje:</p> <p>Trener zaczyna pytać klasę o to, czego się nauczyli, aby sprzyjać dyskusji i zrozumieć, czy nie ma źle rozumianych terminów lub pojęć. Możesz również skorzystać z witryny https://www.mentimeter.com/, aby umożliwić trenerom napisanie kluczowych wskazówek, których nauczyli się w tej sekcji, w celu wizualnego przedstawienia swoich pomysłów. Następnie trener przedstawia końcowe wnioski. Ważne jest, aby podsumować następujące pomysły:</p> <p>(i) Uczenie się jest skuteczne tylko wtedy, gdy istnieje motywacja. Dorosły uczący się będzie musiał mieć pozytywne nastawienie, co nie zawsze ma miejsce. Dlatego też trener musi być świadomy różnych poziomów motywacji swoich uczniów i znaleźć odpowiednie strategie pracy nad ich motywacją; (ii) oprócz motywacji, istnieją inne czynniki, które decydują o udziale nisko wykwalifikowanych dorosłych w działaniach związanych z uczeniem się (np. poziom wykształcenia, status zatrudnienia, zawód i wiek będą bezpośrednio decydować o ich udziale w uczeniu się przez całe życie); (iii) dorośli często czują się niezdolni lub niechętni do rozpoznawania własnych słabości. Nawet jeśli tak się stanie, mogą chcieć uniknąć sytuacji w klasie, w której w przeszłości ponieśli porażkę. Z tego powodu ważne jest, aby budować świadomość konsekwencji słabych umiejętności podstawowych dla dorosłych, ich rodziny, społeczności i pracodawców (Windisch, 2015).</p>
Przerwa	10'	<p>Instrukcje:</p> <p>Trener zapowiada 10-minutową przerwę.</p>

MODUŁ II				CZĘŚĆ I F2F Szkolenie	
Sesja 4	Wbudowana nauka	Czas	105 minut	Grupa docelowa	Dorośli edukatorzy i trenerzy; Migranci wspierają pracowników.

Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawienie koncepcji i cech charakterystycznych wbudowanego uczenia się • Przedstawienie dobrych praktyk w zakresie wbudowanego nauczania i uczenia się w edukację dorosłych
-------------	---

Działalność	Czas	Treść
Definicja i właściwości	15'	<p>Cele</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Rozumienie koncepcji i cech charakterystycznych wbudowanego uczenia się <p>Instrukcje:</p> <p>Po pierwsze, trener rozpoczyna sesję od pytania, czy jego uczniowie znają znaczenie wbudowanej nauki. Po dyskusji, trener powinien wyjaśnić, że uczenie się wbudowane jest połączeniem umiejętności czytania, pisania i liczenia z wykształceniem zawodowym i innymi umiejętnościami. Programy wbudowane mogą być nauczane jako część programów zawodowych lub innego rodzaju (np. nauka w rodzinie i społeczności lokalnej).</p> <p>Według Krajowej Izby Obrachunkowej (2004)¹⁷ osoby dorosłe o niskich umiejętnościach czytania, pisania i liczenia mogą czuć się zakłopotane z powodu niskiego poziomu swoich umiejętności i mogą nawet nie zdawać sobie sprawy z tego, jak niskie są te umiejętności. Dorośli z takimi trudnościami czują się niechętni do poświęcenia dodatkowych godzin na poprawę umiejętności i często nie zdają sobie sprawy z potrzeby takiej poprawy.</p> <p>Następnie, trener powinien zapytać klasę: "Więc, jak myślisz, dlaczego dorośli ponownie angażują się w naukę czytania, pisania i liczenia?" w celu przedyskutowania i burzy mózgów kilka pomysłów. Można również skorzystać z witryny https://www.mentimeter.com/, aby umożliwić uczestnikom wzajemną wizualizację swoich pomysłów.</p> <p>Po dyskusji trenerzy powinni powiedzieć, że według Rabinowitza (b.d.), niektóre z powodów są następujące:</p> <p>(i) poprawić swoją sytuację w zakresie zatrudnienia; ii) stać się lepszymi rodzicami, małżonkami i członkami rodziny; iii) być lepszymi obywatelami i uczestniczyć w życiu politycznym swoich społeczności.</p>
Korzyści płynące z wbudowanej edukacji w	20'	<p>Cele</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Zrozumienie korzyści płynących z wbudowanej edukacji w zakresie umiejętności czytania, pisania i liczenia

¹⁷ Krajowa Izba Obrachunkowa (2004). *Skills for Life: Improving adult literacy and numeracy*. Londyn: House of Commons

zakresie
umiejętności
czytania,
pisanie i
liczenia

Instrukcje:

Po pierwsze, trener przedstawia film o czynnikach wpływających na powodzenie wbudowanej umiejętności czytania i pisania, który jest dostępny tutaj:

<https://www.youtube.com/watch?v=UUH-KwRr98>.

Następnie trener powinien zapytać klasę, czy ma jakieś doświadczenie i/lub historie, którymi mógłby się podzielić na temat nauczania wbudowanego. Dzielenie się pomysłami i metodami nauczania między klasą jest niezwykle ważne.

Na koniec trener powinien zwrócić uwagę, że badania pokazują, iż programy promujące umiejętności czytania i pisania poprzez wyliczanie budżetów domowych i wskazówek dla restauracji są bardziej znaczącą praktyką dla dorosłych w zakresie rozwijania podstawowych umiejętności.

Trener powinien wdrożyć ciekawą dynamikę grupową, aby zgłębić wiedzę wbudowaną w proces uczenia się z osobami dorosłymi o niskich kwalifikacjach. Proces aktywności został opisany poniżej:

Działanie 4: Realne życie z ułamkami, dziesięciokrotnymi, wskaźnikami, proporcjami i procentami (Mandel, 2003)¹⁸

Problem: Grupa klasowa prowadzi ucztę dziękczynną dla klasy i ich rodzin. Każdej grupie zostaną przydzielone inne zadania:

-Grupa turecka:

Określ, który z lokalnych rynków ma najlepszego indyka do kupienia. Będą musieli uzasadnić swoją odpowiedź stosunkiem, proporcją i procentem.

Określić związek między wagą indyka a czasem gotowania;

Wielu ludzi uwielbia skórę indyka. Ile skóry jest na tym ptaku? Uczniowie muszą określić jej przybliżoną powierzchnię, używając ułamków, części dziesiętnych i procentów.

-Grupa bocznego dania:

Korzystając ze stron internetowych dotyczących gotowania i przepisów kulinarnych, będą musieli wyszukać różne przepisy, które uczniowie będą mogli wykorzystać na ucztę. Wykorzystując racje żywnościowe, proporcje i znajomość frakcji, będą musieli dostosować wszystkie przepisy do karmienia dwunastu osób.

Korzystając z lokalnych supermarketów, które posiadają informacje online, określ najlepszy zakup dla różnych składników.

-Grupa deserowa:

¹⁸ Mandel, S. M. (2003). *Cooperative Work Groups: Przygotowywanie studentów do prawdziwego świata*. Thousand Oaks: Corwin Press

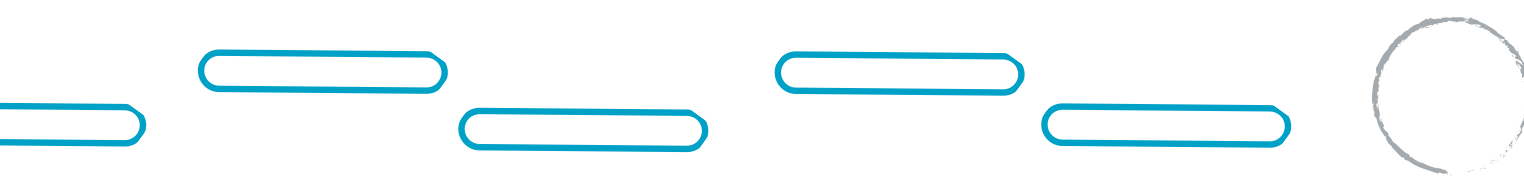
		<p>Podobnie jak w przypadku grupy dań dodatkowych, grupa ds. deserów będzie musiała przeszukać różne strony internetowe dotyczące gotowania i przepisów kulinarnych, z których uczniowie będą mogli korzystać podczas uczy.</p> <p>Określić wielkość kawałków ciasta na podstawie liczby uczestników i liczby dostępnych ciastek. Na podstawie wartości dziesiętnych i procentowych określ, ile ciasta może mieć każdy z uczestników.</p> <p>-Grupy usług społecznych:</p> <p>Korzystając z internetu, skontaktuj się z kredensami spożywczymi, aby sprawdzić, ile żywności zalecają do karmienia czteroosobowej rodziny przez miesiąc. Następnie ustalcie, ile jedzenia każdy z uczestników powinien przynieść na ucztę jako darowiznę na spiżarnię spożywczą.</p> <p>Wszystkie grupy muszą prowadzić ewidencję swoich obliczeń i danych oraz tworzyć wykresy swoich obliczeń. Swoje wyniki zaprezentują klasie, aby odzwierciedlić, jak takie tematy matematyczne są wykorzystywane w codziennym życiu.</p>
<p>Dobre praktyki osadzenia nauczania i uczenia się w kształceniu dorosłych</p>	<p>20'</p>	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Zbadanie dobrych praktyk w zakresie wbudowanego nauczania i uczenia się w kształcenie dorosłych <p>Instrukcje:</p> <p>Po pierwsze, trener przedstawia film o udanych praktykach w zakresie wbudowanych umiejętności czytania, pisania i liczenia, które są dostępne tutaj:</p> <p>(1) <i>Wbudowane nauczanie liczenia w kursie stolarskim</i> https://www.youtube.com/watch?v=7rCYWD-ju90</p> <p>(2) Wbudowana umiejętność czytania i pisania w celu poprawy umiejętności prezentacji https://www.youtube.com/watch?v=JTqtBoKKrJM&fulldescription=1&gl=US&hl=en&client=mv-google&app=desktop</p> <p>Następnie, ważne jest, aby trener wspomniał, że w wielu krajach programy podstawowych umiejętności dla dorosłych są wbudowane w programy zawodowe, społeczne i zawodowe. Dowody empiryczne pokazują, że codzienna umiejętność liczenia i praktyki są alternatywnymi drogami angażowania dorosłych w takie programy.</p>
<p>Podsumowanie i zakończenie bloku nauczania</p>	<p>10'</p>	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Podsumowanie kluczy z rozdziału 4 modułu o Omówienie pomysłów i koncepcji z klasą <p>Instrukcje:</p>

		<p>Trener zaczyna pytać klasę o to, czego się nauczyli, aby sprzyjać dyskusji i zrozumieć, czy nie ma źle rozumianych terminów lub pojęć. Możesz również skorzystać z witryny https://www.mentimeter.com/, aby umożliwić trenerom napisanie kluczowych wskazówek, których nauczyli się w tej sekcji, w celu wizualnego przedstawienia swoich pomysłów. Następnie trener przedstawia końcowe wnioski. Ważne jest, aby podsumować, że motywacja odgrywa kluczową rolę we wbudowanych programach nauczania. Carpentieri (2014)¹⁹ stwierdza, że "umiejętność czytania, pisania i liczenia nie jest umiejętnością, którą można rozwinąć w jednym wielkim wybuchu motywacji i wysiłku; wymaga ona cierpliwości, wytrwałości i ciągłego odnawiania motywacji" (s. 4).</p>
Przerwa	10'	<p>Instrukcje: Trener zapowiada 10-minutową przerwę.</p>

MODUŁ II				CZĘŚĆ I F2F Szkolenie	
Sesja 5	Nauka oparta na zapytaniach	Czas	115 minut	Grupa docelowa	Dorośli edukatorzy i trenerzy; Migranci wspierają pracowników.
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawienie koncepcji i charakterystyki uczenia się opartego na zapytaniach ofertowych • Aby zrozumieć zastosowanie EBL w klasie 				

Działalność	Czas	Treść
Definicja i właściwości	10'	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Rozumienie pojęcia i cech charakterystycznych uczenia się opartego na zapytaniu ofertowym <p>Instrukcja: Trener zaczyna prosić klasę o przeprowadzenie burzy mózgów na temat koncepcji uczenia się opartego na zapytaniach. Można rozpocząć otwartą dyskusję lub skorzystać z witryny https://www.mentimeter.com/, aby umożliwić uczestnikom wzajemną wizualizację swoich pomysłów. Po zakończeniu dyskusji trener przedstawia film wideo z definicją uczenia się opartego na zapytaniu ofertowym,</p>

¹⁹ Carpentieri, J. D. (2014). *Improving Basic Skills in Adulthood: participation and motivation: Literature Review prepared for the European Commission Working Group on Adult Learning*. Bruksela: Komisja Europejska

		<p>który jest dostępny tutaj: https://www.youtube.com/watch?v=QlwkerwaV2E lub możesz zaprezentować film z Modułem II materiałów do samodzielnego uczenia się.</p> <p>Następnie trener zwraca uwagę, że uczenie się EBL odbywa się zazwyczaj wspólnie w grupach studenckich w celu rozwijania krytycznego myślenia, umiejętności rozwiązywania problemów, rozumienia pojęć oraz krytycznego i kreatywnego myślenia. Według Kahna i O'Rourke (2005)²⁰, głównymi cechami charakterystycznymi EBL są:</p> <p>(i) Zaangażowanie w skomplikowany problem lub scenariusz; (ii) To uczniowie kierują liniami metod zadawania pytań; (iii) wymaga to od uczniów kwestionowania ich obecnej wiedzy i określenia ich potrzeb edukacyjnych; (iv) Zadania pobudzające kreatywność i ciekawość, zachęcające uczniów do odkrywania i poszukiwania nowej wiedzy; (v) Odpowiedzialność za analizę i przedstawienie rozwiązania problemu spoczywa na uczniach.</p>
<p>Korzyści płynące z nauki opartej na zapytaniach ofertowych w ramach kształcenia dorosłych</p>	<p>20'</p>	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Zrozumienie korzyści płynących z uczenia się opartego na zapytaniach ofertowych w kształceniu dorosłych <p>Instrukcja:</p> <p>Trener przedstawia film wideo z przykładami nauki opartej na zapytaniach ofertowych, które są dostępne tutaj:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) <i>Rozwijanie społeczności poprzez uczenie się na podstawie badania:</i> https://www.youtube.com/watch?v=jAUpeI6pc4Q (2) <i>Rola nauczyciela uczącego się w oparciu o badanie:</i> https://www.youtube.com/watch?v=TuNEPgpcwqI (3) <i>Klasa dla dorosłych:</i> https://www.youtube.com/watch?v=kuTrdjtSIQg <p>Możesz też zaprezentować wideo z modułu II materiałów do samodzielnej nauki. Wskazówka: Filmy w tym podręczniku są w języku angielskim. Jednak zawsze możesz włączyć napisy i skonfigurować w Ustawieniach automatyczne tłumaczenie na język, który Ci odpowiada.</p> <p>Następnie trener powinien wyjaśnić, że EBL pomaga dorosłym uczniom w budowaniu zaufania do pracy z innymi i dzieleniu się pomysłami. Promuje on odpowiedzialność każdego ucznia w jego własnym procesie uczenia się Whowell (2006)²¹.</p>

²⁰ Kahn, P. & O'Rourke, K. (2005). Zrozumienie nauki opartej na zapytaniach. W Barrett, T., MacLabhrainn, I. & Fallon, H. (Eds). *Handbook of Enquiry and Problem-Based Learning: Irish Case Studies and International Perspectives*. Ogólnokrajowe Towarzystwo Szkolnictwa Wyższego (All-Ireland Society for Higher Education)

²¹ Whowell, M. (2006). Przewodnik dla uczniów do nauki opartej na zapytaniach ofertowych. PDF. Odebrany z: www.ceebl.manchester.ac.uk/resources/guides/studentguide_july06.pdf

		<p>Ostatnim zadaniem jest poproszenie uczestników o odkrycie różnic pomiędzy tradycyjną pedagogiką a EBL. Możesz wydrukować tabelę, która jest dostępna tutaj, wyciąć różne odpowiedzi i poprosić grupę o połączenie każdego zdania z właściwym modelem, lub zbudować ćwiczenie online za pomocą <i>kahoot</i> lub <i>classtools.net</i>.</p>
<p>EBL w praktyce: etapy cyklu EBL</p>	<p>20'</p>	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aby przedstawić etapy cyklu nauczania opartego na zapytaniach ofertowych <p>Instrukcje:</p> <p>Po pierwsze, wyjaśnij uczniom, że EBL jest bardzo przydatny, gdy (Lang, McBeath & Hébert (1995) :²²Cele uczącego się obejmują podejmowanie decyzji i/lub kreatywność; prowadzący chce podkreślić kognitywne i afektywne umiejętności i/lub procesy; oraz gdy uczenie się proceduralne jest ważniejsze od uczenia się treści.</p> <p>Następnie trener pyta, czy klasa ma jakiegokolwiek pojęcie o podstawowych krokach prowadzenia pytań w klasie. Po omówieniu pomysłów, trener stwierdza, że podstawowymi krokami uczenia się w oparciu o zapytanie ofertowe są: (1) Ustalenie sytuacji problemowej; (2) Dostarczenie doświadczeń, aby wydobyć istotne elementy; (3) Ustalenie doświadczeń, aby wydobyć kontrastujące elementy; (4) Uczeń tworzy koncepcję; (5) Uczeń stosuje koncepcję.</p>
<p>Cykl nauczania 5E</p>	<p>20'</p>	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawić koncepcję i charakterystykę Cyklu Nauczania 5E <p>Instrukcje:</p> <p>Trener prezentuje film z definicją Cyklu Nauczania 5E, który jest dostępny tutaj: https://www.youtube.com/watch?v=9WGHJrFCT9o lub możesz zaprezentować film z Modułem II materiałów do samodzielnej nauki.</p> <p>Ostatnim zadaniem jest poproszenie uczestników o odkrycie różnic w etapach cyklu nauki 5E, które można znaleźć tutaj. Możesz wydrukować tabelę, wyciąć różne odpowiedzi i poprosić grupę o połączenie każdego zdania z właściwym modelem, lub zbudować ćwiczenie online za pomocą <i>kahoot</i> lub <i>classtools.net</i>.</p>
<p>Przykłady ćwiczeń edukacyjnych opartych na zapytaniach ofertowych:</p>	<p>25'</p>	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Aby dać praktyczny przykład nauki opartej na zapytaniach ofertowych <p>Instrukcje:</p>

²² Lang, H. R., McBeath, A. & Hébert, J. (1995). Teaching Strategies and Methods for Student-Centered Instruction. Ontario: Harcourt Brace & Company Canada

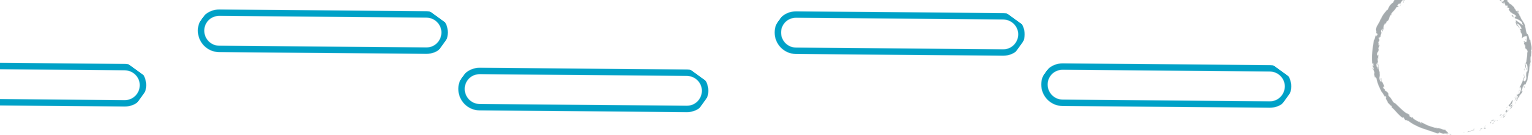

Nasze plastikowe oceany		<p>Działanie "Nasze Oceany Plastikowe" jest jednym z 10 działań edukacyjnych opartych na zapytaniach ofertowych prowadzonych przez Wabisabi Learning (n.d.). Wyjaśnienia i procedury dotyczące tego ćwiczenia można znaleźć tutaj</p> <p>Wskazówki: Możesz zrealizować dowolne z 10 przedstawionych działań. Do Ciebie należy odkrycie, które z nich najlepiej pasuje do Twojej klasy.</p>
Podsumowanie i zakończenie bloku nauczania	10'	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> o W celu podsumowania kluczy z rozdziału 5 modułu o Omówienie pomysłów i koncepcji z klasą <p>Instrukcje:</p> <p>Trener zaczyna pytać klasę o to, czego się nauczyli, aby sprzyjać dyskusji i zrozumieć, czy nie ma źle rozumianych terminów lub pojęć. Możesz również skorzystać z witryny https://www.mentimeter.com/, aby umożliwić trenerom napisanie kluczowych wskazówek, których nauczyli się w tej sekcji, w celu wizualnego przedstawienia swoich pomysłów.</p>
Przerwa	10'	<p>Instrukcje:</p> <p>Trener zapowiada 10-minutową przerwę.</p>

MODUŁ II				CZĘŚĆ II, Samodzielna nauka online	
Sekcja 6	Moduł II - interaktywny materiał wideo	Czas	20 min.	Grupa docelowa	Dorośli edukatorzy i trenerzy; Migranci wspierają pracowników.
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Aby uzyskać dostęp do filmów wyprodukowanych z zawartości modułu II 				
Instrukcje	<p>Cel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aby uzyskać dostęp do podsumowania zawartości Modułu II w sposób dynamiczny i angażujący <p>Instrukcje: Film jest w języku angielskim. Jednak zawsze możesz włączyć napisy i skonfigurować w Ustawieniach automatyczne tłumaczenie na język, który Ci odpowiada.</p>				

MODUŁ II				CZĘŚĆ II, Samodzielna nauka on-line	
Sekcja 7	Dobre praktyki w zakresie wbudowanego nauczania i uczenia się: studia przypadków w ramach strategii "Umiejętności na rzecz życia"	Czas	60 minut	Grupa docelowa	Dorośli edukatorzy i trenerzy; Migranci wspierają pracowników.
Cele	<ul style="list-style-type: none"> Zbadanie różnych studiów przypadku w różnych kontekstach wbudowanych w strategię "Skills for Life" w Wielkiej Brytanii. 				
Instrukcje	<p>Cel:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zbadanie 7 studiów przypadków wbudowanego podejścia do nauczania i uczenia się w kontekście zawodowym <p>Instrukcje:</p> <p>The "Embedded teaching and learning of adult literacy, numeracy and ESOL: seven case studies"²³ jest raportem opracowanym w ramach brytyjskiej strategii "Skills for Life Strategy", która ustanowiła materiały do rozwoju wbudowanego uczenia się w edukację dorosłych.</p> <p>Wybrane studia przypadków "zostały wybrane na podstawie tych, w których zastosowano wbudowane podejście do nauczania i uczenia się. Niekoniecznie zostały one wybrane jako przykłady dobrych praktyk" (Roberts i in., 2005, s. 6).</p> <p>Raport jest dostępny tutaj: https://dera.ioe.ac.uk/29832/2/Report_Redacted.pdf</p> <p>Inne zalecane odczyty:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mallows, D. & Lister, J. (2017). Jak możemy zmotywować dorosłych do zaangażowania się w naukę czytania, pisania i liczenia? Londyn: Government Office for Science. Dostępne pod adresem: https://bit.ly/2NRoOcv. Krajowa Izba Obrachunkowa (2008). Umiejętności na całe życie: Postępy w zakresie poprawy umiejętności czytania, pisania i liczenia wśród dorosłych. Londyn: The Stationery Office. Dostępne pod adresem: https://www.nao.org.uk/wp-content/uploads/2008/06/0708482.pdf. 				

²³ Roberts, C., Gidley, N., Eldred, J., Brittan, J., Grief, S., Cooper, B., Baynam, M., Shrubshall, P., Windsor, V., Castellino, C. & Walsh, M. (2005). *Embedded teaching and learning of adult literacy, numeracy and ESOL: Seven case studies*. Londyn: National Research and Development Centre for Adult Literacy and Numeracy (Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w zakresie umiejętności czytania, pisania i liczenia dla dorosłych).

MODUŁ II				CZĘŚĆ II, Samodzielna nauka on-line	
Sekcja 8	Dobre praktyki wbudowanego nauczania dla dorosłych w Europie	Czas	70 min.	Grupa docelowa	Dorośli edukatorzy i trenerzy; Migranci wspierają pracowników.
Cele	<ul style="list-style-type: none"> Zbadanie różnych studiów przypadku w różnych kontekstach wbudowanych w strategię "Skills for Life" w Wielkiej Brytanii. 				
Instrukcje	<p>Cel:</p> <ul style="list-style-type: none"> Analiza kampanii uświadamiających, projektów i wydarzeń z zakresu wbudowanego nauczania dla dorosłych <p>Instrukcje:</p> <p>Przedstawiono różne studia przypadków wydarzeń i projektów, które miały miejsce w różnych krajach europejskich w celu rozpowszechnienia wbudowanego nauczania z udziałem osób dorosłych o niskich kwalifikacjach. Wszystkie studia przypadków zawierają odniesienia bibliograficzne i zalecane odczyty.</p> <p>1. Family Literacy Project (FLY) w Hamburgu</p> <p>Celem projektu był rozwój umiejętności czytania i pisania (np. czytania, pisania, mówienia, słuchania i kreatywności) rodziców i ich dzieci z podejściem międzypokoleniowym oraz zachęcenie rodziców do wspierania pracy szkolnej ich dzieci. W 2010 r. projekt zdobył nagrodę UNESCO King Sejong Literacy Project dzięki bardzo pozytywnym wynikom: w Hamburgu wiele szkół stworzyło obecnie rodzinne sale do nauki czytania i pisania, w których mogą spotykać się rodzice (Windisch, 2016).</p> <p><i>Referencje:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Windisch, H. C. (2016). How to motivate adults with low literacy and numeracy skills to engage and persist in learning: a literature review of policy interventions. <i>International Review of Education</i>, 62(3), s. 279-297. <p><i>Zalecane odczyty:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Albrecht, J. (2010). Rodzice imigranci i dzieci uczą się razem w "Family Literacy". Strona internetowa. Dostępna pod adresem: https://www.dw.com/en/immigrant-parents-and-children-learn-together-at-family-literacy/a-5984659. Carpentieri, J., Fairfax-Cholmeley, K., Litster, J., Vorhaus, J. (2011). <i>Family literacy in Europe: using parental support initiatives to enhance early literacy development</i>. Londyn: Institute of Education. Raport można znaleźć tutaj: https://ec.europa.eu/assets/eac/education/policy/school/doc/family-literacy_en.pdf 				

- UNESCO (2013). Family Literacy Project (FLY), Niemcy. Strona internetowa. Dostępna pod adresem: <https://uil.unesco.org/case-study/effective-practices-database-litbase-0/family-literacy-project-fly-germany>.

2. "Formtruck" (Bruksela, Belgia)

Formtruck to mobilne centrum informacji o możliwościach szkolenia w Brukseli w Belgii, którego celem jest przyciąganie osób poszukujących pracy, osób o niskich kwalifikacjach i młodych ludzi, którzy nie pracują i/lub nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (OECD, 2018). Ciężarówka jeździła do miejsc, w których zazwyczaj młodzi ludzie i dorośli spędzają wolny czas (np. place publiczne, imprezy, parki) i nadal nie ma oficjalnej oceny tej mobilnej inicjatywy informacyjnej.

Referencje:

- OECD (2018). *Dobre miejsca pracy dla wszystkich w zmieniającym się świecie pracy: Strategia OECD w zakresie miejsc pracy*. Paryż: OECD .

3. Swansea Learning Festival (Walia, Wielka Brytania)

Swansea Learning Festival 2019 miał na celu zaprezentowanie różnorodnych możliwości uczenia się dostępnych dla młodzieży i dorosłych, aby zwiększyć uczestnictwo w uczeniu się przez całe życie. Rada miasta zaprosiła społeczność, instytucje edukacyjne i szkoleniowe, wydziały rady, organizacje kulturalne, szkoły, przedsiębiorstwa i organizacje wolontariackie do świętowania nauki poprzez szereg bezpłatnych zajęć otwartych dla wszystkich. Działania te obejmowały sztukę i rzemiosło, zdrowie i dobre samopoczucie, sport i naukę, technologię i media, poezję, możliwości rozwoju przedsiębiorczości, wspieranie biznesu i umiejętności zwiększania szans na zatrudnienie.

Zalecane odczyty:

- James, J., Hawkins, A. & Piper, K. (n.d.) Creating a culture of lifelong learning: Swansea Learning City i Festival of Learning. Dostępne pod adresem <https://www.learningandwork.wales/wp-content/uploads/2019/09/Workshop-7-merged-powerpoints.pdf>
- Rada Swansea (2019). Swansea Learning Festival "unlocking opportunities". *Strona internetowa*. Dostępna pod adresem: <https://www.swansea.gov.uk/swansealearningfestival>.

Artistic Licence

INNEO

fip
Future In
Perspective

creative
exchange

HUBKARELIA

RightChallenge

HUB
NICOSIA

ALK

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Project Number: 2018-1-UK01-KA204-047923